

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 23(1209)

Hlmub 1949. a. aprillist

Reede, 5. september 1986

Hind 2 kop.

1. SEPTEMBER — TEADMISTE PÄEV

1. septembril tähistab kogu meie maa üldrahvalikku pidupäeva — teadmiste päeva. Sel päeval asub koos teiste õppuritega taas teadmisi omandama ka meie vabariigi ligi 35-tuhandeline üliõpilaste ja keskeriõppeasutuste õpilaste pere. Tehes õppeaastat alustades kokkuvõtteid oma saavutustest, on kõigi õppeasutuste kollektiivide ülesandeks ühtlasi kriitiliselt analüüsida oma senist tööd, et kavandada konkreetseid abinõusid tagamiseks spetsialistide ettevalmistamise kõrgemat kvaliteeti. Algab ju uus õppeaasta ajal, mil meie ühiskond on asunud ellu viima ajaloolise NLKP XXVII kongressi otsuseid, realiseerima partei suuniseid meie maa sotsiaal-majandusliku arengu kiirendamiseks. See nõuab põhjalikke ümberkorraldusi ühiskonna elu kõikides lõikudes, sealhulgas ka kõrg- ja keskerihariduse valdkonnas. Need on leidnud kajastuse NLKP Keskkomitee projektis kõrg- ja keskerihariduse uutmise põhisuundade kohta. Õppimis- ja õpetamisprotsess peab omandama sellise sisu, et iga kõrg- või keskeriõppeasutuse lõpetanud spetsialist oleks oma eriala sügavalt tundev, vajalike praktiliste oskustega ning kõrge kodanikutundega ühiskonnaliige. Meilt oodatakse eelkõige õppeprotsessi kaasajastamist ning selle tihedat seostamist praktikaga, üliõpilaste ja õpilaste kõrgema ideelis-poliitilise ja kõlbelise küpsuse saavutamist, teadustöö intensiivistamist ning selle koondamist teaduse ja tehnika sõlmprobleemidele. Suur töö seisab ees meie ühiskonna kiirendusstrateegia teoreetiliste põhiseisukohtade omandamisel ning NSV Liidu rahuarmastava välispoliitika tundmaõppimisel, mis äsja leidis järjekordse ereda väljenduse sm. Mihhail Gorbatsõvi avalduses Nõukogude televisioonis.

Onnitlen kõiki vabariigi kõrg- ja keskerihariduse töötajaid, üliõpilasi ja keskeriõppeasutuste õpilasi üldrahvaliku pidupäeva — teadmiste päeva ning uue õppeaasta alguse puhul. Soovin kõigile palju jõudu ja edu meie ees seisvate suurte ülesannete lahendamisel ning isiklikku õnne ja kor-daminekuid.

Minister V. RAJANGU

TEADMISTE PÄEVAL SAID MEIE INSTITUUDI ÜLIÕPILASTEKS 1270 PÄEVASESSE OSAKONDA ASTUNUD NOORT INIMEST

Sisseastumiskonkurss oli sel aastal tihedam kui mullu — 1270-le kohale oli kandidaate 1544 (155 rohkem kui eelmisel aastal). Juba keskkooli medaliga lõpetanud oli 87, tehnikumi või kutsekeskkooli kiitus oli 50-l, ainult «meljadele» ja «viitele» õppinuid 223. Esmakursuslaste poolt igati väärteline algus instituudi viiekümnele õppeaastale.

Et aastapäeva tähistamise eelset tööd instituudi tavalise elurüütmi veidi segi loovud, aulas ja fuajees veel suur remont käimas, peeti esmakursuslaste avaahtus Tallinna Laevastiku Ohvitseride Majas. Teadmiste päev — ülemaailmne rahupäev. Piduliku aktuse avasõnas ütles instituudi õppeprorektor Valdek Mikkal, et hariduse üheks eesmärgiks on maailma tundmaõppimine. Võimalik on see vaid rahutingimustes. Olgu siis kõigi põhiliseks püüdeks rahu säilitamine maal.

Õppeprorektor Mati Graf rõhutas, et üliõpilase nime kandmine on suur au ja vastutus. Et spetsialistiks saamise ja iseseisvumise protsess on küllalt keerukas, saab tudeng alati tuge oma instituudilt, M. Graf tutvustaski TPI struktuuri, siin õpitavaid erialasid, siin tehtavaid töid. Ta kutsus instituudi juhtkonna nimel ka esmakursuslasi aktiivselt osa võtma aastapäevapäevade ja mõistvalt suhtuma ajutistesse raskustesse. Analüüsitud sisseastumist, ütles M. Graf lõpetuseks, et praegused esmakursuslased saavad peagi tunda ka kõrgkooli uutmise protsessi.

Et sel aastal oli häid sisseastujaid 250, toimus traditsiooniline parimatele matriikli kätteandmine sümbolsest — igast teaduskonnast üks esindaja. Nii anti matriikkel automaatikateaduskonnast Peeter Heuerile, ehitusteaduskonnast Simona-Tiina Vekslerile, majandusteaduskonnast Felo Pärnuule, keemiateaduskonnast Raul Voidile, mehaanikateaduskonnast Madis Voldile ja energetikateaduskonnast Aleksei Svizovile.

Külaliste poolt võtsid sõna EKP Tallinna Oktoobri Rajooni Komitee esimene sekretär Larissa Palmova ja ENSV Kõrg- ja Keskerihariduse Ministeeriumi Kõrgkoolide Valituse juhataja Bernhard Hiire. B. Hiire luges ette ka ministeeriumi käskkirja-õnnitluse teadmiste päeva puhul.

«Gaudeamuse» helide saatel algaski ülikooliaeg. Palju-räägitud, unustamatu. V. Mikkal: «On palju toredaid keskkooli, TPI on aga vaid üks. Esindage teda väärikalt!»

S
U
V
E
L

16. juunist 31. juulini tutvustas TPI end Moskvast NSVL Rahvamajanduse Saavutuste Näituse Raadioelektronika paviljonis. Korraldati rida teaduslikke seminare, saavutati 110 mitmesugust NSVL Rahvamajanduse Saavutuste Näituse medalit. Ülemisel fotol: näituse avavad NSVL kõrg- ja keskerihariduse ministri asetäitja I. MAKAROV ja TPI rektor B. TAMM.

Alumisel fotol: näitust külastab NSVL kõrg- ja keskerihariduse minister G. JAGODIN (ees, paremal).

M
O
S
K
V
A
S

MEIE OMA FOORUM

TÄHELEPANU!

OKTOOBRI VASTAB LUGEJATE KÜSIMUSTELE RUBRIIGIS «MEIE OMA FOORUM» INSTITUUDI REKTOR AKADEMIK BORIS TAMM. KÜSIMUSI REKTORILE OOTAME AJALEHE «TALLINNA POLÜTEHNİK» TOIMETUSSE (III-204) KUNI 30. SEPTEMBRINI.

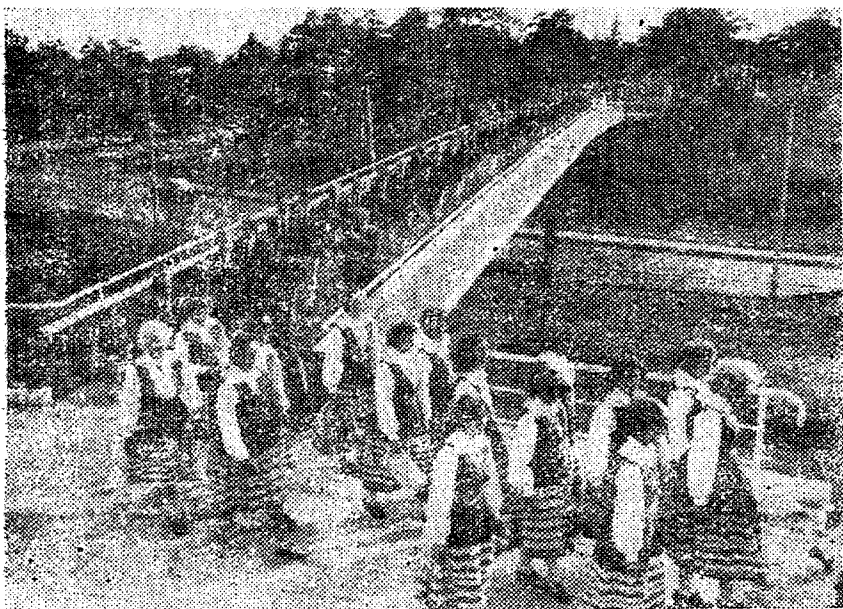
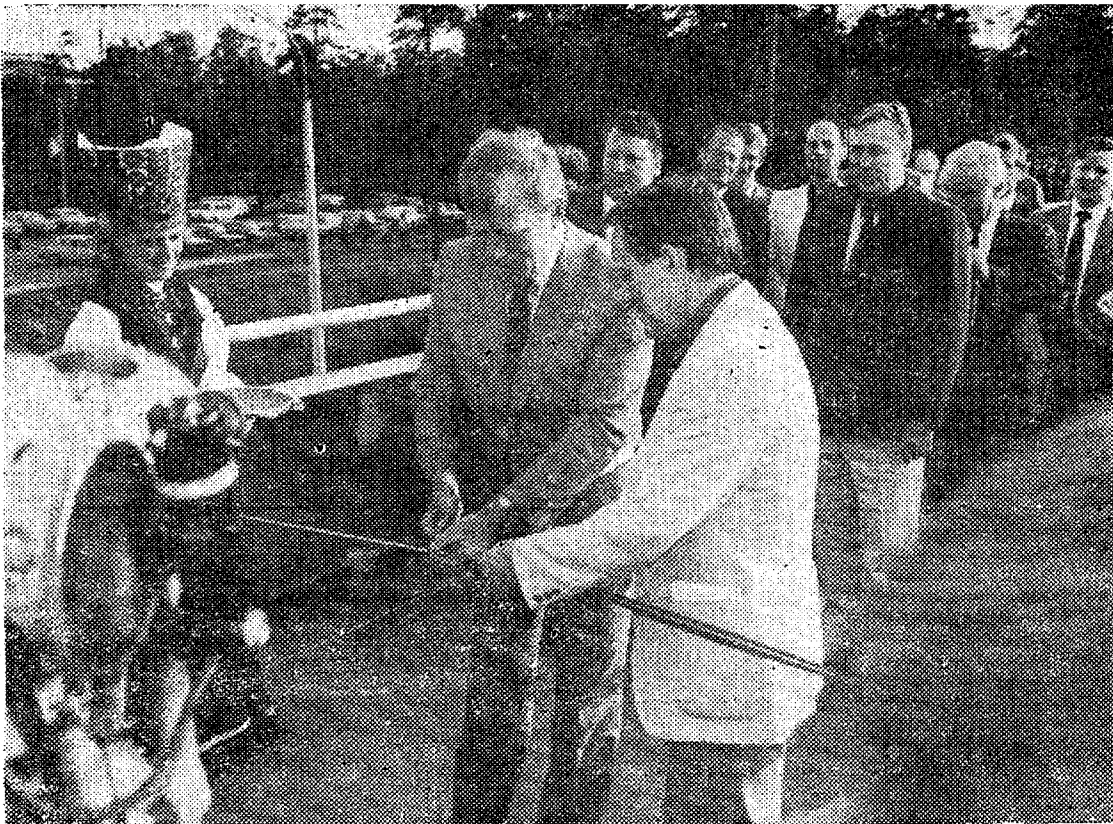
NB! NB! NB! NB! NB! NB! NB! NB! NB!

MENTE ET MANU —

on kirjutatud
juunis avatud
Nõmme jalakäijate sillale,
mis on instituudi
aastapäevakingitus
Tallinnale

Ülemisel fotol: Silla avavad Tallinna RSN TK esimees H. Lumi ja instituudi rektor B. TAMM.

Alumisel parempoolsel fotol: Esimestena astuvad üle silla projekteerijad ehitusteaduskonna professorid V. KULBACH ja J. AARE (paremalt alates).

KÕRGHARIDUSE ÜMBERKORRALDAMISE OLEMUS JA MÖTE

Meil seisab ees kõrg- ja keskerihariduse ümberkorraldamine. Miks tekis selline vajadus? Millised muudatused on kavas? Kuidas neid hakatakse ellu viima?

APN-i korrespondendi küsimustele vastas NSV Liidu kõrg- ja keskerihariduse minister G. JAGODIN.

«Murranguline etapp Nõukogude riigi arengus, tema kiirendusstrateegia, mille eesmärgiks on ühiskonna elu kõigi valdkondade täiustamine, nõuab ka kõrg- ja keskkooli spetsialistide ettevalmistamise põhjalikku parandamist, ütles ta. «Nende kvalifikatsiooni tasemest ja kohusetundest olenevad paljuski teaduse ja tehnika progressi ning rahvamajanduse intensiivistamise ulatus ja tempo. Seepärast peame kõrgharidussüsteemi töö ümberkorraldamist meie maa arengu sotsiaal-majandusliku programmi tähtsaks koostisosaks.»

«Üldrahvalikuks arutluseks esitatud NLKP Keskkomitee projektis «Meie maa kõrg- ja keskerihariduse uutmise põhisuunad» pööratakse erilist tähelepanu spetsialistide ettevalmistamise kvaliteedi probleemidele. Mida te võite selle kohta öelda?»

«Ütleksin, et selles peitub ümberkorraldamise olemus ja mõte. Meie plaanide kohaselt tuleb meil 2000. aastaks kahekordistada meie maa rahvamajanduse potentsiaal. Seda tööd tuleb teha väga keerulises olukorras, sest meie maal praktiliselt pole töövõimelises eas tööga mitteühivad isikuid. Materiaalsed loodusressursid objektiivselt ainult kaalunevad

tulevikus. Järelikult tuleb põhiline juurdekasv saada töövõime abil. See tähendab aga uusi teaduslikke ideid, uusi tehnoloogilisi lahendusi, riigi intellektuaalse potentsiaali paremat kasutamist. Sel moel jõuamegi spetsialisti ettevalmistamise kvaliteedi juurde. Et seda parandada, tuleb tegelikult muuta kõiki kõrgkooli töövaldkondi ja esmajärjekorras õpetamise protsessi.»

«Mida nimelt on vaja muuta?»

«Eelkõige peame massiliselt õpetamiselt üle minema individuaalsele õpetamisele, üliõpilaste loomevõime väljaarendamisele. Peame neis kujundama eneseharimise ja teadmiste pideva täiendamise harjumuse.»

Pealegi on vaja osata õpetamisel ühitada kaks näilist vastandlikku põhimõtet: valmistada ette laia profiiliga spetsialist, kes tunneb fundamentaalteaduste aluseid ning suudab end ümber häälestada vastavalt tootmise vajadustele, samal ajal orienteerida see spetsialist väga kitsale valdkonnale, andes talle võimaluse omandada põhjalikud teadmised selle kohta.»

«Kõrg- ja keskerihariduse uutmise põhisuunade» räägitakse teaduse, hariduse ja tootmise tihedast ühendusest kaadri ettevalmistamisel. Mida selline liit annab?»

«Hariduse integratsioon rahvamajandusega — tööstusega, põllumajanduskompleksiga, teadusasutustega tähendab põhimõtteliselt uut tüüpi vastastikuseid suhteid. Need hakkavad rajanema lepingulistel kohustustel. Selline vastastikune

vastutus võimaldab lahendada mitu probleemi. Esiteks aitab see parandada õpetamise kvaliteeti, ühitades õpetamise tootliku töö praktikaga. Teiseks kavatakse tööstuse ja muude valdkondade vahendite abil tugevdada kõrgkooli materiaalses baasis, mis praegu ei vasta nüüdisaja nõuetele (peetakse silmas kõrgkooliobjektide, laborite rajamist, nende varustamist paremate seadmetega jne.). Kolmandaks, vahetu liit tootmisega seab korda kõrgkoolilõpetanute ratsionaalse kasutamise plaanisüsteemi. Ja neljandaks, kõrgkooli- ja akadeemilise teaduse koordineerimine suurendab nii ühe kui teise efektiivsust, see aga omakorda aitab kiirendada teaduse ja tehnika progressi.»

Märkimisväärt, et kõrgkoolide poolt sooritatavate teadusuuringute mahtu kavatakse suurendada vähemalt 2—2,5 korda, üliõpilaste osavõtt sellest uurimistööst muutub aga rüüdselt kohustuslikuks, see lülitatakse õppeplaanidesse.»

«Kuid see nõuab ka kõrgel tasemel õppejõudude koosseisu...»

«Me kavatsime tunduvalt täiendada professorite ja teiste õppejõudude koosseisu. Ja asi ei ole mitte meie kaadri ebaühtlasas kompetentsuses või kvalifikatsioonis — meil on palju suurepäraseid pedagooge —, vaid selles, et nad on ebaühtlaselt jaotatud üle kogu riigi. Meil on kahjuks veel selliseid kõrgkooli, kus professorid on lihtsalt vähe. Seepärast tuleb nüüd oluliselt laiendada vastuvõttu aspirantuuri, suurte õppeasutuste juures aga luua doktorantuuri. Ette on nähtud suurendada üliõpilaste ja aspirantide stipendiume ning kõrgkoolitöötajate töötasu.»

«Kuni viimase ajani oli kõrgkooli töö orienteeritud peamiselt keskmisele üliõpilasele...»

«Me peamegi orienteeruma massispetsialisti ettevalmistamisele. Talente ei sünni kahjuks iga päev. Ent teisest küljest, minu pedagoogilised kogemused näitavad, et üliõpilase keskmised võimed tähendavad sageli avastamata võimeid. See on pedagoogide mõõdalaskmine. Sellisel seisukohal on ka psühholoogid.»

«Kas alati on süüdi pedagoogid? Üliõpilane ei ole enam laps, ta valis teadlikult eriala ja peaks vastutustundlikult suhtuma oma kohustustesse. Ent sugugi mitte alati ei ole see nii...»

«Ümberkorralduse alused näevad ette suurendada üliõpilaste vastutust õpingute suhtes. Purustatud on sõltuvuse nõiaring, mille kohaselt kõrgkooli õppejõudude arvu määras üliõpilaste arv ning kõrgkool püüdis iga hinna eest kontingenti säilitada. Nüüd selline sõltuvus kaob ja kõrgkool ei pea enam loodrit hellitama. Kõiki kõrgkooli kohustatakse eksmatrikuleerima üliõpilast, kes on eksamisessioonil saanud kaks mitterahuldavat hinnet. Selline väljavaade kahtlemata sunnib hoolituid tagant ja suurendab võistluslikkust üliõpilaste hulgas ning ühtlasi vabastab kõrgkooli ballastist. Nende probleemide lahendamisel peame väga tähtsaks üliõpilaste ühiskondlike organisatsioonide, üliõpilassomavalitsust, kelle osatähtsust tuleb oluliselt suurendada.»

«Kas kõrghariduse ümberkorraldamise projekti ettevalmistamisel kasutati rahvusvahelisi kogemusi?»

«Aga muidugi. Me ei ela isoleeritud ühiskonnas. Püüame akumuleerida kogu selle posi-

tiivse, mis on kogutud maailma pedagoogilises praktikas. Praegu kavatsime näiteks kasutusele võtta mõned testivormid, mida kasutatakse Ameerika haridussüsteemis. On ette nähtud ka järgmine paljude maa-de praktikas juurdunud tava: kui üliõpilane on ammendanud oma võimalused antud kõrgkoolis, siis on tal õigus üle minna teise, kõrgemal tasemel töötavasse kõrgkooli, ja saada selle diplom.»

Me pole unustanud ka oma, kodumaiseid kogemusi. Kui näiteks rääkida kõrgemast tehnilisest haridusest, siis tasub meenutada, et vene inseneride ettevalmistamine oli kõrgel tasemel juba enne revolutsiooni, hiljem aga aitas see meil võita Suures Isamaasõjas, lennutada üles esimene Maa tehiskaaslane, saavutada uusi edusamme kosmoses jne.»

«Teaduse ja tehnika progress esitab üha uusi nõudmisi juba töötavate spetsialistide teadmiste suhtes. Mida kavatakse ette võtta kõrgkoolijärgse väljaõppe korraldamiseks?»

«Jutt on permanentse hariduse ühtse riikliku süsteemi loomisest. Ja mitte ainult spetsialistide kvalifikatsiooni kohustuslikuks tõstmiseks iga viie aasta järel, vaid ka kõigi soovijate igakülgsete teadmiste taseme üldiseks tõstmiseks. Projektdokumendis on öeldud: «Riik võtab endale kohustuse tagada kõigile kodanikele soodsad tingimused nende kvalifikatsiooni pidevaks tõstmiseks ühtse pidevõppe süsteemi loomise ja arendamise alusel.» Selle süsteemi keskmes on kõrgkool.»

Intervjueeris
VALERIA PRUT

(APN)
ajalehest «RAHVA HÄÄL»
(20. august 1986)

kuupilk

SUVEPILK

Täna räägime suvest. Sina, põngerjas, vaatad mind suuril silmil ja ma alustan. Oues on esimene sügisvihm.

Ja nüi ma siis jutustangi sulle JUUNIST, sellest toredest kuust, kus suvi veel suurena tulemas tundub. Aga isa-ema veel ikka tööl käivad. Tipi-majas, tead ju küll. Kõik tipid suured onud-tädid on juunis väga tõsised ja asjalikud. Neil on SESS. Sess on see, kui tahaks hirmsasti päevitada, aga peab aina õppima ja õppima, kuigi targaks saad. Siis lähed veel targemate onude-tädide ette ja näitad, kui tark sa oled. Sa ei saanud viisi hästi aru? Ega tädid-onudki alati saa. Noh, isa-ema teevad juunis veel ajalehte. Tead ju küll, seda, mida sina kaiki kiskuda ei tohi ja kuhu meil kodus midagi ei pakita, muusi rääkimata. Kui lehed valmis, on ka onud-tädid valmis. Ei, mitte nagu praesaiad, vaid nagu noored haritud inimesed olema peavad. Saad aru? Ah et lähed ka kooli? Kaheaastasi viisi veel ei võeta... Nii. Sellise

suure segimisega, kus vahepeal ka Vanalinna päevadel jäätist limpsisime ja lõbustus-pargis limonaadipulbrit loosisime, saigi meie juuni läbi.

Juuni järel tuleb kohe JUULI. Ei, midagi vahel ei ole, kohe tuleb. Tipi koolis kõige kauem õppinud onud-tädid saavad lõputunnistused. Lähivad tööle. Loomulikult hakkavad nad siis autoga sõitma. Aga trolli ja trammi, ja bussiga kah, miks ka mitte? Saavad korteri. Ah et mis asi korter on. Korteri on... noh... palju meie ühikataubasid kokku panna ongi korter. Ehk näed kunagi... Oota, millest me rääkisime? Juulist? Juuli on malevakuu. Mis malev on? Oi, põngerjas, malev on — imeline. Muidugi juhtub seal imesid. Iga päev. Vahel ülepäeva. Kui palju tööd seal veel tehakse! Jaa, isa-ema käisid ka kunagi malevas, ei, vanaema ei käinud. Siis, kui tema noor oli, polnud veel malevat. Et kust ta siis tuli? Põngerjas, malev lihtsalt ON. Nagu kodu, nagu ema, nagu päikesepaiste. MIS TA ON, seda näed kunagi ise.

Sina tegid oma esimesed teadlikud rannaskäigud. Kas sa merd veel mäletad? Ja seda, kuidas sa suurte onude moodi kohe pea ees vette tormasid? Kuidas määrisid mustikad ja põleasid päike? Juuli on nagu pühapäev. Ootad kaua, aga kaob kiiresti.

AUGUST. Ei, mitte onu August, vaid lihtsalt august. Mis maja? Mis august? Au-

gust kasvab maja välja? Ah sa mõitled seda maja, mida tipi juurde ehitatakse? (Näed sa last, muudkui tipp ja tipp, nagu ema-isagi). Kasvas küll, kiiresti-kiiresti. Seda maja nimetatakse ühiselamuks. Üks maja kasvab veel, selle nimi on «KUUES KORPUS». Ja see pole sugugi kõik, mis tippis toimub! Kõik vanemad majad vaatavad, kuidas uued kasvavad ja hakkasid ise nooremaks muutuma. See on kapremont. Palju traktoreid, mürimat ja kolinat on nüüd tipi juures. Miks nad kolistavad? Aastapäev tuleb. See on peaaegu nagu sünnipäev, ainult et veel natuke tähtsam. Ei, tordi kohapealt ei oska ma sulle midagi kindlat lubada. Küsi isa käest, kas ta ostab aastapäeval tordi. Ja küllap jõuame sellest kõigest sügisel veel palju rääkida.

Augustis saad vihma ja...

Palju oleks mul sulle veel rääkida. Sellest, et suvel avaldati üldrahvalikuks aruteluks kõrg- ja keskerihariduse uutmise põhisuundade projekt, et kuueaastasi põne-plikasid hakati kooliminekuks valmistama. Sellest, et sa oled sündinud ilusal ajal, sest on rahu; vastutusrikkal ajal, sest peab hoidma rahu. Et selgi suvel tehti meie maal palju ära, et jääks rahu.

Aga juba sa nohised, endal veel päikesekiir suunurgas. Praegu ei saa sa veel paljustki aru, kasva, küll jõuame rääkida. Sinu suved on ees.

TIINA TAMMER

Õnnitleme

4. septembril tähistas oma 50. sünnipäeva teadusinformatsiooni talituse juhataja

VAHUR MAGI.

Jõudu, õnne ja tervist soovivad kolleegid.

Õnnitleme kateedri staažikamat, hingelt noort ja alati heasüdamlikku Oilme Kaart väärika juubeli puhul!

Kolleegid füüsika kateedrist

21. augustil k.a. pidas oma juubelit töökaitse kateedri juhataja dotsent

HENNO PAVELSON

Õnnitledes kolleegi, soovime talle tugevat tervist, õnne ja tööõnnu edaspidiseks. Kolleegid töökaitse kateedrist

31. juulil jõudis oma elutee 60. verstapostini elektriajamite kateedri dotsent

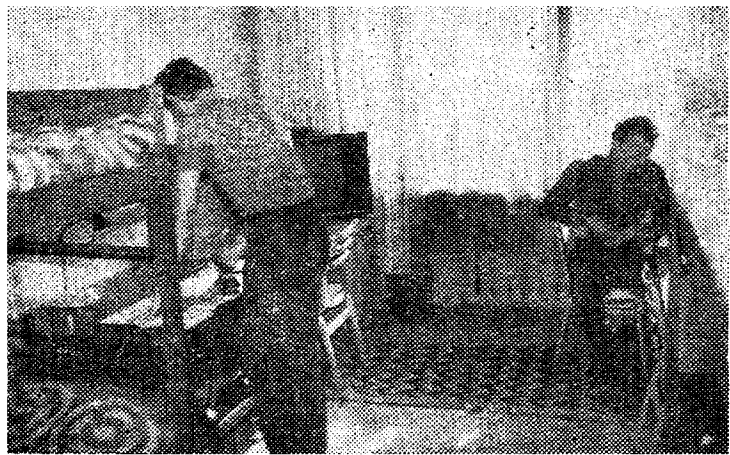
ENDEL RISTHEIN.

Südamlik õnnitus kateedri liikmetelt! Jätkugu juubilaril edaspidigi elurõõmu, optimismi ja energiat!

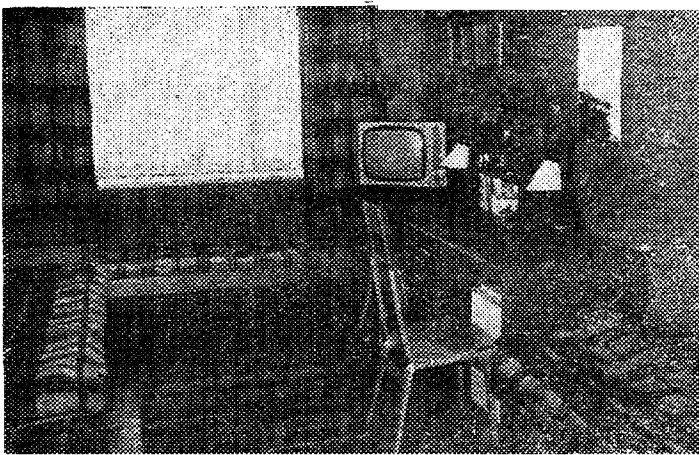
VISION
VALGUSFOORIDE PILK
SINU ÄHMANE SILUETT
KAHANEB
TOKESTAMATULT

HULLUMISENI
ÕKSAINUS-SAMM —
SINU PUUDUTUS

SÜGIS TULI OOTAMATULT
VIHMASAJUD AUGUSTIS
SÜGIS TULI OOTAMATULT
KUI MU KÕRVALT
KADUSID...
TEEN EREV

I ühiselamu tuba 440.

III ühiselamu tuba 502.

II ühiselamu tuba 414.

Tallinna Polütehnilise Instituudi ühiselamute- ja teaduskonniti tubadevahelise sotsialistliku võistluse ühiselamu parima toa rändauhinna (värviteler) statuut:

1. Rändauhind (värviteler) antakse ühiselamu parimale toale, mille puhtuse kontrolli hind on läbi õppeaasta olnud head või väga head; toaelanikud täitnud kõiki ühiselamu sisekorra eeskirju ning aktiivselt osalenud ühiskondlikus töös.
2. Rändauhinna (värviteler) väljaandmise ettepaneku teevad ühiselamute nõukogud kevadsemestril, 15. aprilliks. Ettepanekud kinnitab sotsialistliku võistluse kontrollkomisjon.
3. Rändauhind (värviteler)

antakse ühiselamu parimale toale kestvaks kasutamiseks järgneva õppeaasta jooksul. Juhul kui tuba tuleb ühiselamu parimaks ka järgmisel aastal, pikeneb neil kasutamiseõigus veel ühe õppeaasta võrra jne. Kui õppeaasta jooksul, mil toal on õigus kasutada rändauhinna (värviteler) kord taas langeb märgatavalt või toaelanike poolt esineb ühiselamu sisekorra eeskirjade rikkumist, on sotsialistliku võistluse kontrollkomisjonil õigus rändauhind (värviteler) määrata hetkel parimale ühiselamu toale.

4. Rändauhinna (värviteler) väljaandmine vormistatakse rektori käskkirjaga.
5. Rändauhind (värviteler) kuulub ühiselamu komandandi arvele.

Fotodel: Esimesed värvitelerid võitnud toad.

FILMIKLUBI TEATAB
XXI HOOAJALE
REGISTREERITAKSE
SOOVIJAJD

10., 17. ja 24. septembril ning 1. ja 8. oktoobril kella 16.30—18.00 ruumis V-301.

KAASA VÕTTA:
1 foto (3×4 cm) ja 10 rbl.

